

Poučni in zabavni drobiž.

Ilustrovani «Narodni Koledar» za l. 1896, uredil in založil D. Hribar v Celji. Cena elegantno vezanemu 1 gl., broširanemu 70 kr. Ta vže VIII leto izhajajoči Koledar se tudi za l. 1896. kaže v lepi elegantni obliki, vsebina je prav mnogobrojna in podučljiva, slike prav lepe. Ta Koledar priporočamo prav toplo našemu slovenskemu občinstvu, zlasti je prav prilično in lepo darilo za Božič in Novo leto.

Socijalnodemokratsko vseučilišče v Bruselji je organizovalo vse fakultete in dobilo tudi pravico dajati akademična dostojanstva. Na tem vseučilišču predava zemljepisje slavni francoski zemljepisec Reclus. Sicer je pa vseučilišče slabo obiskano.

Največji gozdi na svetu. V Severni Ameriki je veliko gozdov v pokrajinah Quebec in Ontario, na severu drži gozd do Hudsona in polotoka Labrador. Ta gozd je 2750 km dolg in 1600 km širok. V Južni Ameriki so veliki gozdi ob reki Maranon, ki merijo na dolgost kacic 3100 km, na širokost pa 2000 km. Potniki poročajo o velikem gozdu v Srednji Afriki, ki se razprostira od Kongo do Nila in Zambesija. Kako dolg je ta gozd, se še ne ve, širok je od severa proti jugu 4800 km. V južni Sibiriji je velik gozd, ki meri na dolgost 4800 km, na širokost 2700 km. V tem gozdu rastejo le iglasti lesovi, smreke, jelke, borovci in mecesni. Dosežejo 50 m visočine.

Novice.

— **Imenovanje.** Deželnosodni svetnik v Ljubljani g. Fran Tomšič je imenovan višjesodnim svetnikom pri višjem deželnem sodišču v Gradcu.

— **Efektna loterija «Glasbene Maticе»,** katero je finančno ministerstvo dovolilo za l. 1895., se je preložila na l. 1897.

— **Slovenska šola v Gorici.** Znano je, kako zavlečujejo Lahoni ustanovitev slovenske šole na mestne stroške v Gorici. Šola, ki bi se bila imela že začetkom šolskega leta otvoriti, se še do danes ni otvorila. Ker je tudi „Slogina“ šola, v katero so pohajali za novoustanovljeno mestno šolo namenjeni slovenski otroci, vsled preobilih in ne več zmagljivih stroškov s 1. decembrom prenehala, ostali so tako slovenski otroci brez šole. Razburjenost mej Slovenci je bila vsled tega jako velika in vlada boječa se resnosti, je izposlovala, da se je z Dunaja nakazala telegrafično zdatna podpora „Slogini“ šoli, na kar se je ta zopet odprla.

— **Ustrelil je** dne 24. novembra posestnikov sin Jernej Habjan na Rantovši nad Škofloko, čevljarja Matijo Božiča, ko ga je ta prišel pred njegov dom izzivat. Ustreljeni Božič je bil velik pretepač.

— **Roparski umori.** V noči od 27. na 28. novembra izvršil se je v Trojanah v brdskem okraju na kranjsko-štajerski meji grozovit roparski umor. Okrog ednajste ure po noči prilazil se je v hišo posestnika Vincencija Novaka nek lopov. Iz hodnika prvega nadstropja, kamor se je povspel z bližnjega češpljevega drevesa, prišel je v pritličje v spalno sobo zakonskih Vincencija in Marije Novak. Duri spalne sobe so bila slabo zaprta in ko je lopov vstopil, čutila ga je še bdeča zakonska dvojica. Na vprašanje možev, „kdo je“, ni bilo odgovora, temveč je lopov takoj priskočil k moževi postelji in jel udrihati po njem z nekim bodalom oziroma dvoreznim kuhinjskim nožem. Ranil ga je tako močno na glavi, da je ta omahnil na posteljo. Žena Marija Novak prihitevša možu na pomoč, se je z napadalcem spoprijela. Ranil je tudi to močno, a stiščala ga vsejedno nekako skozi vrata v vežo tako, da je zaprla vrata za njim. Zdaj napravi luč in ko odpre vrata in jame klicati na pomoč, plane hudodelec zopet na njo in udriha

z nožem po nji in jo podere v kot na tla. V tem so začeli klicati na pomoč otroci, ki so bili tudi pri počitku, deloma v tej, deloma v bližnji sobi. Krika otrok se je zločinec prestrašil in pobegnil skozi zadnja vežna vrata, katera si je že moral pri dohodu odpreti. Na katero stran je pobegnil se ni moglo natančno določiti. Gospodar Vincencij Novak je vsled prizadetih ran v par trenutkih umrl. Gospodinja Marija Novak pa je močno poškodovana, a je upanje, da okreva — Ni pa še prešel strah zaradi tega groznega umora, že se izve 1. decembra še o grozovitem umoru. V vasi Ločica pri Vranskem na štajersko-kranjski meji stoji blizu velike ceste mlin Martina Trofla, po domače Martinka. Ker dne 1. decembra ni bilo celi dan videti nobenega Martinkovih in je tudi zvečer ostalo vse temno v hiši, se je sosedom to sumljivo zdelo in ulomili so siloma v hišo. Pa o groza! Gospodar je ležal v kubinji ubit, imel je smrtno rano na glavi. V hlevu so našli mrtvo hišnokleto in ne daleč od nje njenega 13letnega sina. Gospodarja in dekle je hudodelec pobil najbrže s sekuro, fanta pa je zadavil. Trupla nesrečnih so bila že trda, torej se je moral umor že v nedeljo zjutraj izvršiti. Misliti si je pač lahko strah in grozo sosedov na tem strašnem dogodku, posebno, ker se je vedelo že za zločin v Trojanah in se je z gotovostjo lahko reklo, da je storilec vseh umorov eden in isti človek, a njem ni bilo ne sluha ne duha. — V noči z dne 3. na 4. december so orožniki vjeli na Sveti Planini roparskega morileca, ki je storil vse navedene štiri umore. Morilec je bil prej ondi delavec. Izročili so ga okr. sodišču v Celji.

— **Izpred porotnega sodišča.** Dne 27. nov. je bil obsojen zaradi hudodelstva tatvine in poskušene goljufije mizar J. Florjančič iz Škofelje na 7 let težke ječe. Florjančič je bil že večkrat kaznovan zaradi tatvine. Delavki Marija Jereb in Marija Florjančič, ki sta bili soobtoženi hudodelstva poskušene goljufije sta bili oproščeni. — Dne 28. novembra je bil zaradi hudodelstva uboja obsojen na 4 leta težke ječe 19letni tesarski pomočnik Franc Sever iz Črnuč. Udaril je slaboumnega Jakoba Žumbergerja iz Spodnjega Kašlja, ki mu ponoči v nekem hlevu v Klečah, kjer sta spala ni dal miru, tako nesrečno z debelim koncem biča po glavi, da ga je ubil. — Pri drugi obravnavi istega dne obsojen je bil na 7 let težke ječe 32letni delavec Jože Komovec iz Rakeka zaradi hudodelstva uboja in prestopka zlobnega poškodovanja tuje imovine. Razbil je v neki krčmi v Cerknici več steklenic in obklal tako močno z nožem posestnika Vičiča, da je ta umrl. — Dne 29. novembra je bil obsojen na 5 let težke ječe 29letni pisar Josip Carli iz Ljubljane, ker je svojemu gospodu odvetniku dr. M. Hudniku izmaknil en tisočak, ko je temu ta nevede pal v pisarni na tla. — Istega dne je bil obsojen na 4 leta težke ječe 21letni Alojzij Robič iz Gojzda, ker je pri nekem plesu v Kranjski gori v prepiru zabodel Janeza Berceta z nožem v prsa in ga tako poškodoval, da je ta vsled tega umrl. — Dne 30. novembra stala sta pred porotniki tukajšnji čevljarški mojster France Kržan in njegova žena Magdalena. Zatožena sta bila zažiga njihove barake v Zvezdi, ki je pogorela v jutru dne 30. avg. t. l. Bila sta pa oba na temelju izreka porotnikov hudodelstva zažiga od obtožbe oproščena in le on je bil zaradi porabe zarubljenega blaga obsojen na 6 tednov zapora.

— **Rahločuten oče.** Pometač v Steinbruchu na Ogerskem je ustrelil z revolverjem 6mesečno jokajoče dete, ker ga njegova žena ni mogla potolažiti. Morilec so zaprli.

— **Oproščeni ponarejalci tujih mark.** V Parizu je bilo prišlo pred sodišče devet ponarejalcev starih in novih tujih taciš poštne mark po katerih posebno povprašujejo nabiralci poštne mark. Spravili so jih mnogo v trgovino. Mej obravnavo je pa državni pravdnik umaknil zatožbo, češ, da je poštna uprava izjavila, da država od ponarejanja taciš mark nima nobene škode.

— **Odgovor pravoslavnih papežu.** Na papežev poziv, da bi se pravoslavni pridružili katoliški cerkvi, je došel v Rim te dni odgovor pravoslavnih sinod. Ta odgovor je baje spisal srbski metropolit Mihael in je jako oster. V njem se papež nazivlje razkolnikom. Kadar se papež odreče na kakem cerkvenem zboru svojim predpravnicam pred drugimi patrijarhi, katere pravice se opirajo na ponarejene dekretalije, pa se bodo dosegle jedinosti v cerkvi. Ta odgovor podpirale so vse pravoslavne cerkvene sinode in carigrajski patrijarh ga je poslal v Rim. Seveda dokler bodo pravoslavni tako govorili, na zjedinenje ni misliti.

— **Poljski dekleti v Ameriki.** Nedano je v v Baltimore pripeljal nemški parnik 380 potnikov. Dveh Poljakinj niso pustili na suho, ker nista mogli dati dovoljnih pojasnil, čemu sta prišli v Ameriko. Rekli ste, da ste prišli, da se omožiti. Slišali ste, da v Ameriki mnogo moških ne more dobiti žen. To pa dotičnim uradnikom ni zadoščalo. Iztirali bi jih bili nazaj v Evropo, da se nista našla dva Američana, ki sta jih vzela.

— **Požar tovarne.** V Linci je pogorela bombažna predilnica. Nekaj bombaža je bilo palo na plinovo luč in to je prouzročilo požar.

— **Mraz v Italiji.** Po vsej Gorenji Italiji vladal je poslednje dni hud mraz. Imeli so po 9—12° mraza.

— **Na smrt obsojen.** Porotno sodišče v Rovinji je obsodilo na smrt čevljarja Brojkovića, ker je umoril kmeta Antona Salanico.

— **42 obsojenih kmetov.** V Wadowicah v Galiciji je bilo zatoženih 52 kmetov zaradi javnega nasilstva, ker so posilno rušili ribiško pravico grajščine pokojnega nadvojvode Albrehta. Kmetje so pri obravnavi trdili, da imajo pravico do ribarjenja. 42 jih je bilo obsojenih.

— **Žrtva vraže.** V vasi Mullani blizu Kijeva na Ruskem so kmetje umorili nekega starca in kuhali njegovo srce, v prazni veri, da je to dobro sredstvo zoper kolero.

— **Iz sovraštva do svoje žene** je v vasi Toki v Galiciji zažgal neki kmet po noči svojo hišo. Upal je, da bode žena zgorela. Hiša je zgorela, žena pa ne, ker je tisto noč ni bilo doma, bila je pri svoji svakinji. Moža so zaprli.

— **V šali ustrelil.** Dvanajstletni sin dunajskega kavarnarja Henrik Krippel je vzel iz stanovanja svojih starišev nabasano puško. Misleč, da ni nabasana, je naprej pomeril na svojo teto, češ, da jo ustrelji. Teta ga je ozmerjala in je odšel. Tekel je v sobo blagajničarice in vanjo pomiril in ustrelil. Puška je bila nabasana in blagajničarica se je zgrutila smrtno nevarno poškodovana.

— **Umor in samomor.** Na Dunaji je fijakar Ludovik Eisner, ki že več tednov ni imel nobenega zaslužka s sekiro ubil svojo triletno hčerko, katero je sicer jako rad imel, potem se je pa sam umoril. Povod temu je velika revščina.

— **Zmrzel vojak.** Pri Brucku na Štajerskem našli so zmrzlega vojaka 7. lovskega batalijona. Ta vojak jo je bil pobegnul pri vajah od vojakov in se okrog klatil. Te dni je pa lakote onemogel in zmrznul.

— **Strašna smrt.** Pri vrejevanji reke Repče pri Kapovaru je neki delavec v slamnati koči napravil ogenj, da se pogreje in truden zaspal. Koča je jela goreti in nesrečni delavec je v njej zgorel.

— **Praznoverna nevesta.** V neki cerkvi blizu Plznja je nedavno bila poroka. Mej poroko je ugasnila sveča na nevestini strani. To je po mnenju prebivalstva slabo znamenje. Praznoverna nevesta je to videč odšla iz cerkve pusteč ženina samega pri oltarji.

— **Princ Pedro Kuburg** (Gotski, unuk pokojnega cesarja braziljanskega je že dolgo blazen. Domišlja se, da je za svojim starim očetom prevzel vladu v Braziliji. Upanja ni nobenega, da bi ozdravil.

— **Če se kdo napačno zglesi.** Na Dunaji so prijeli nekega človeka, ki je bil brez denarja in zaslužka. Rekel je, da mu je ime Ivan Krajčović. Človeka s tem imenom pa sodišča že dolgo iščejo zaradi nekega hudodelstva. Policija je takoj mislila, da je pravega prijela, posebno ker je po vnanjem bil Krajčoviću precej podoben. Ko so pa Krajčoviću povedali da ga sodišče išče, je pa povedal, da je napačno ime, njegovo pravo ime je Martl. Napačno ime je povedal, ker se je bal, da ga ne odženo v domovinsko občino. Preiskava je res pokazala, da ni Krajčović in izročili so ga okrajnemu sodišču, ki ga je zaradi napačnega zglasenja obsodilo v 24urni zapor.

— **Arhitekta zaprli.** V Genui zaprli so nekega sleparja, ki je pod raznimi imeni osleparil hoteljere za večje svote. V Genui se je imenoval barona Herba. Ko so ga prijeli, je bil jako razburjen in je trdil, da je denar v Monte Carlu zaigral. Preiskava je pokazala, da je njegovo pravo ime Gustav Kliman in je bil arhitekt in inženir na Dunaji. Rojen je v Gradcu in ima še le 26 let. On denar lahkomišelnostno zapravlja in dela dolgove. Že na Dunaji je bil prišel pred sodišče, a so ga oprostili, ker so njegovi sorodniki poplačali dolgove in se ni moglo dokazati, da je ljudem zares škodovati hotel. Sorodniki so mu dali denar, da bi šel v Ameriko, a on je še nekaj časa ostal na Dunaji, na razne načine več ljudij osleparil za več tisoč goldinarjev po tem pa odpotoval v Italijo, kjer je svoje sleparije nadaljeval. Sedaj pride naj prej pred genovsko sodišče in ko v Italiji prestane kazen, ga pa bodo izročili avstrijskemu sodišču in ga bodo na Dunaji sodili zaradi sleparij, ki jih je ondi storil.

— **Zaprečen napad.** Jože Kunz delavec v Pragi, je nagovarjal dva druga fanta brez dela, da naj nekemu dekletu, katero bo njima pokazal, vržeta v obraz hudičevega olja. Rekel je, da je njega zato najel sin nekega posestnika, kateri ima znanje s tem dekletom, a mu je sedaj že zoprna in bi se ga rad znebil. Obljubil mu je za to 200 gld., kateri denar bodo potem mej sabo razdelili. On bi sam to storil, a ne more lahko, ker ga dekle pozna. Fanta pa tega nista hotela storiti in sta stvar naznanila sodišču. Pri preiskavi Kunz ni mogel povedati, kdo je tisti posestnikov sin, ki ga je najel. Pokazalo se je pa, da je Kunz sam dne 16. februarja bil napal svojo ljubico Kutino in jo hudo poškodoval, in je zaradi tega bil v preiskovalnem zaporu. Dne 8. m. m. je pa hotel Kunz s svojo prejšnjo ljubico se spraviti, a ta ga je sedaj spodila, in sodi se, da je sedaj najemal fanta, da bi njo polila s hudičevim oljem. Izročili so ga sodišču.

— **Sleparici.** Na Dunaji zaprli so 24letno Josipino Richter in 20letno Ivano Schneeberger. Hodili sta po prodajalnicah, proseč, naj se jim avstrijski denar zamenja z ogerskim, češ, da iz njega delate neke vrste braslate. Pri tem sta navadno sami pomagali zbirati denar. Kmalu so pa ljudje spoznali, da je po njih odhodu precej denarja zmanjkalo. Stvar se je naznanila policiji. Sleparici sta vrvni plesalki in znani tatici. Staršo je policija tudi že iskala zaradi nekega vloma.

— **Knez Ljubomirski** je umrl nedavno v Parizu. O knezu se pripoveduje to le: Pred sedmimi leti je prišel k grofu Taaffeju v pisarno neznan človek in prosil za avdijenco. Sluga bi ga bil rad odpravil, ker je bil slabo oblečen. Naposled je le pripravil slugo, da je njegovo vizitnico nesel ministarskemu predsedniku. Sluga je sporočil, da v predsobi čaka neki aristokratičen berač, ki gotovo hoče kaj prositi. Grof Taaffe ga je ukazal pripeljati. Knez Ljubomirski je prišel notri, ponudil grofu Taaffeju v paketu 2 milijona goldinarjev v ustanovo sirotišnice. Taaffe mu je svetoval, naj denar odda grofu Wedzickemu pri „Länderbanki“. To je tudi storil in s tem denarjem se je zgradila sirotišnica v Krakovem.

— **Velika kača ušla.** V Sablaru na Francoskem je ušla velikanska kača iz menežarije in je ne morejo dobiti. Vsi ljudje v okolici so jako prestrašeni.

— **Mayerhofer pobegnil.** Z Dunaja je pobegnil vinski trgovec Mayerhofer, ki je zadnji čas mnogo zgubil pri stavah na dirkališčih. Mayerhofer je bil poprej trgovski pomočnik v Celovci. Pravil je, da je zadel velik dobiček neko srečko in kazal ljudem hran. knjižico za 18.000 gl. Tako je več ljudij osleparil. Ta knjižica je bila ponarejena, kakor se je pokazalo.

— **Tatice.** V Pragi je pri nekem gospodu vstopila v službo Antonijo Zveřina, a je kmalu popihala, ko je seboj vzela dve hranilnični knjižici za 334 in 300 gl. Na jedno teh knjižic v Kolinu vzela je iz hranilnice 300 gl. Kolinska policija je pa dobila tatico, a ne Zveřino, temveč znano Emanuelo Pišo, ki je Zveřini bila poselske bukvice ukrala. Policija našla je nekaj denarja pri njej. Zaprla je tudi njeni sestri in dve drugi njeni znanki in pri vseh našla mnogo nakradenega blaga.

Razpis častnih nagrad.

Vedno glasneje se v novejšem času po javnih glasilih in v literarnih krogih izraža želja, naj bi Matica močnejše gojila v svojih društvenih knjigah leposlovje. Da tej želji ustreže ter pospeši razvoj slovenske pripovedne književnosti, razpisuje odbor „Slovenske Matice“ po določilih „Jurčič-Tomšičeve ustanove“ 200 goldinarjev častne nagrade izvorni povesti slovenski, obsezajoči najmanj 10 tiskovnih pól. Ko bi pa ne došla nobena takšna povest, razpisujeta se zajedno tudi dve častni nagradi po 100 goldinarjev dvema izvirnima povestima, obsezajočima najmanj po 5 tiskovnih pól, oziroma dvema daljšima epičnima pesmima, ali pa jedni povesti in jedni daljši epični pesmi.

Spisi, ki se poganjajo za častno nagrado, morajo biti takšni, da po obliki in vsebini ustrezajo umetniškemu zakonu pripovedne književnosti v obče, poleg tega pa še književnim namenom „Slovenske Matice“ posebej. Pisatelji, katerim se prisodijo častne nagrade, prejmo vrhu tega za svoja dela še navadne pisateljske nagrade, katere plačuje „Slovenska Matica“ vsled § 12. svojega opravnega reda po 25—40 gld. za tiskovno pól. Rokopise je brez pisateljevega imena pošiljati odboru „Slovenske Matice“

do 1. julija 1896. leta.

Pisateljevo ime je pridejati rokopisu zapečateni in opremljeno z dotičnim geslom.

Ker hoče odbor s tem razpisom ustreči veliki večini Matičnih udov ter jim v roke podati lepo zabavno knjigo, pričakuje, da se slovenski pripovedni pisatelji — zlasti priznani slovenski pripovedniki, ki so se doslej ogibali „Slovenske Matice“ — primerno odzovejo njegovemu pozivu.

V Ljubljani dne 1. decembra 1895.

Fr. Levec,
predsednik.

E. Lah,
tajnik.

Tržne cene.

V Ljubljani dne 30. nov. 1895. Pšenica gld. 8.— kr., rž gld. 7.50 kr., ječmen gld. 6.50 kr., oves gld. 7.— kr., ajda gld. 7.80 kr., proso gld. 6.50 kr., turšica gld. 7.— kr., leča gld. 11.— kr., grah gld. 11.— kr., fižol gld. 12.— kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Loterijske srečke.

V Brnu dne 4. dec. t. l.: 76, 65, 17, 67, 64.

Na Dunaji dne 30. nov. t. l.: 69, 26, 16, 11, 62.

V Gradci dne 30. nov. t. l.: 48, 32, 64, 2, 89.

Svoji k svojim!

Kolesarji pozor!

Najnovejša pnevmatična kolesa s zvonci, svetilnicami, zračnimi pihalkami in z vsemi pripravami, prodajajo se zdaj po 110 in 120 gld.*) komad pri dobro znani in poštenu domači tvrdki:

JAKOB ŠTRUKELJ

zaloga koles.

TRST trg velike vojašnice TRRT

Jamči se za vsako kolo 1 leto. Omenjenih koles ni primerjati onim, katere ponujajo v časnikih dvomljive tovarne in tvrdke po nizkih cenah, temveč ta so zelo močna, lepa, lahka in trpežna. Na zahtevanje pošlje se fotografijo dotičnega kolesa.

To priložnost naj porabijo sedaj tudi oni, ki bi se radi naučili voziti. Vsakemu kolesu dodá se tiskan navod, kako je je treba rabiti in v redu držati, kako se rabi orodje in kako se vsakdo sam lahko nauči voziti v malo dneh in brez nevarnosti.

V tej veliki zalogi prodajajo se tudi rabljena pnevmatična kolesa s zvonci, svetilnicami, pihalkami in z vsem potrebnim orodjem po 70, 80 in 90 gld. komad.

Stara kolesa s trdim kavčukom, pripravna za začetnike, prodajajo se po 30, 40 in 50 gld. komad. — Vsa zgoraj omenjena kolesa prodajajo se jedino le proti gotovemu plačilu.

Naročbe se točno izvršujejo na vse kraje, voznine proste.

Pisma, naročbe in brzojavke naj se adresirajo na pisarno:

Jakob Štrukelj, Sv. Ivan, št. 624, pri Trstu.

Kolesarji pozor!

*) Znižale so se cene kolesom, radi novih in velikih pogodb s tovarnami in tudi radi množine koles, nahajajočih se v zalogi, katera se zdaj radovoljno oddado po tako nizkih cenah.

Ravnokar je izšla v zalogi J. Blasnikovih naslednikov v Ljubljani

Velika in Mala

PRATIKA

za prestopno leto

1896.

Samo tista je prava J. Blasnikova „Pratika“, ki ima na prvi strani podobo sv. Jožefa, kot uradno potrjeno varstveno znamko.